

Jørgen Jaeger

KARMA

De nieuwe Kurt Wallander

De verdwenen wandelaar uit Bergen
Commisaris Ole Vik onderzoekt

Thriller uit het Noors vertaald door Renée Vink

[Uitgeverij de Rode Kamer | Haarlem](#)

Dankwoord

Mijn grote dank gaat uit naar mijn neef en goede vriend Knut Sætre, voormalig telegrafist op de grote vaart. Hij heeft mij vol enthousiasme geholpen met de maritieme hoofdstukken van dit boek. Tevens mijn dank voor de sportieve houding van Sturla Dyregrov van TV2, Ståle Melhus van de *Fanaposten* en Tommie Terkelsen van Radio 1.

Grote eer komt zoals altijd ook toe aan mijn onvermoeibare adviseurs in politiezaken, voormalig inspecteur Harald Andersen, en voormalig rechercheur Edvin Meling Hansen.

Karma is opgedragen aan Sebastian Maddox, de winnaar van de landelijke prijsvraag wie er in mijn volgende boek vermoord zou worden. Deze enigszins bijzondere prijsvraag werd in maart 2007 uitgeschreven op mijn website en via een persbericht van uitgeverij Damm, en de jury maakte in juli van dat jaar haar keuze bekend. Nadat de bekendmaking ervan uitvoerig door de media was besproken, meldden zich vanuit heel Noorwegen driehonderdvijfenzeventig mensen als potentiële moordslachtoffers. De gemeenschappelijke factor was een oprecht verlangen om in mijn boek dood te gaan. Ik maak bij deze van de gelegenheid gebruik om ze allemaal voor deze sportieve instelling te bedanken. Ik had ze graag allemaal om het leven gebracht.

Maar de keus viel dus op Sebastian Maddox, een spannende kandidaat van 33 met ruimschoots genoeg bagage om een moordverhaal omheen te

spinnen. Je komt hem tegen als je een eindje gevorderd bent in het boek. Toen de uitslag van de prijsvraag vaststond, was ik al zo ver met schrijven dat het een ware uitdaging werd hem op een natuurlijke manier in de plot te verwerken. Maar lieve help, wat was dat een stimulans voor het schrijfproces!

Wie meer wil weten over de prijsvraag en niet in de laatste plaats Sebastiaan, raad ik aan om voor het lezen een bezoekje te brengen aan mijn website. Daar is een aparte link naar de prijsvraag te vinden. Het adres is www.krimjager.com.] @vragen of Jaeger een Engelse versie van zijn website heeft.

Inleiding

De handeling in Karma vindt op een bestaande locatie plaats en sommige gebeurtenissen in het boek heb ik zelf beleefd. Het idee voor de plot kreeg ik op Korsneset in Fana, een groot schiereiland vol natuurschoon, twintig kilometer ten zuiden van Bergen. Mijn vrouw Marit en ik maken er vaak tochten met onze honden.

Korsneset ontleent zijn naam aan een negenhonderd jaar oude sage over een heilig kruis van zilver dat hier ooit is gevonden en genezende krachten heette te hebben. Er zijn bovendien sporen van meerdere vikinggraven en een 7000 jaar oude nederzetting te vinden. Een paar jaar geleden werd hier een man doodgeschoten, en de dader is nog steeds niet gegrepen. In de 18e eeuw werd een idyllische, platte rotsformatie aan de noordwestkant van Korsneset als executieplaats gebruikt. Tegenwoordig dartelen hier mensen met bootjes rond, doorgaans in zalige onwetendheid van de bloedige geschiedenis van de plek. Hoeveel mensen er op die rots onthoofd zijn, weet niemand, maar hij wordt nog steeds het beulsblok genoemd.

Omdat Korsneset strategisch gelegen was bij de vaargeul naar Bergen vestigden de Duitsers zich hier tijdens de oorlog. Ze bouwden een enorme verdedigingsstelling die na de capitulatie door de Noren overgenomen werd. Het Fort van Korsnes beslaat een groot gebied en is tot de huidige tijd in gebruik geweest. Tijdens de reorganisatie van Defensie na de eeuwwisseling werden de werkzaamheden echter geleidelijk aan afgebouwd. Toen de mensen dat ontdekten, begonnen ze het gebied voor uitstapjes in bezit te nemen, iets dat oogluikend door Defensie werd toegelaten.

Toen ik een keer op een zonnige middag met Paco en Birk op Korsneset ging wandelen, waagde ik me het kazerneterrein op. Buiten of binnen het hek stond geen enkele auto geparkeerd en ik verheugde me erop om alleen te zijn. Bij een van de oude geschutsstellingen ging ik zitten om te genieten

van het schitterende uitzicht over de Korsfjord en de waterweg. Het geschut was allang verwijderd en de plek raakte overwoekerd.

De stelling zelf was cirkelvormig. Hij werd omringd door een muur van anderhalve meter hoog die aan een kant vele meters dik was, en daarin zat een rond gat van ongeveer tien centimeter doorsnee. Ik kon mijn nieuwsgierigheid niet in bedwang houden en liep erheen. Toen ik me naar voren boog om een kijkje te nemen, keek ik recht tegen een wit betonnen dak en een brandende plafondlamp aan. Een ongezonde, haast verstikkende damp sloeg me tegemoet, alsof er iemand binnen in de rots huisde.

Dat herinnerde me eraan dat ik me eigenlijk op verboden terrein bevond. Ik riep de honden bij me en maakte me als de bliksem uit de voeten. Maar het voorval bracht mijn verbeelding stevig op gang. Waarom brandde er licht in een ruimte in de rots, in een complex dat allang verlaten was? En waarom kwam er bedompte lucht naar buiten? Zou daar echt iemand geweest zijn? En wie dan?

Daar heb ik uiteraard niets mee te maken, maar in het boek stel ik die vragen nogmaals, zij het in een fictieve setting, want kort daarop sloot Defensie het gebied af en dreigde de dagjesmensen bij de politie aan te geven. Dat het roer zo plotseling omging en er zoveel haast bij die sluiting was, had ongetwijfeld een oorzaak. Maar samen met mijn avontuur bij het gat wakkerde het mijn criminele kookvuurtje aan en werd het een van de voornaamste inspiratiebronnen voor dit boek.

In *Karma* neem ik de lezer mee naar het militaire gedeelte van Korsneset. Ik wil benadrukken dat mijn beschrijving van de gebouwen en installaties daar volledig aan mijn verbeelding ontsproten zijn. Het enige echte zijn de natuur en het gat in de muur - en de plastic zak aan de vlaggenstok. Die hing daar destijds, als om te verkondigen dat de mentaliteit en maatstaven van het leger volledig schitterden door afwezigheid.

Daarmee is het kader afgebakend. Welkom bij de belevingstocht over Korsneset.

Bergen, Noorwegen - juli 2009
Jørgen Jæger

Hoofdstuk 1

Op de grote parkeerplaats bij de inrit van het fort op het schiereiland Korsneset stonden normaal geen auto's op deze tijd van de dag. Kjetil Dahle waagde zich niet op een van de wandelpaden als het donker begon te worden. In plaats daarvan besloot hij Makker mee te nemen voorbij de slagboom naar het kilometerslange pad dat door het bos slingerde.

Kjetil zag de grijze Toyota toen hij zijn eigen auto parkeerde. De motor draaide en de stadslichten verlichtten de parkeerplaats voor de auto. Hij liet de hond eruit en keek naar de hoge sparren die de parkeerplaats omkransten, waardoor het eerder ging schemeren. Het leek hem het beste om discreet te zijn, hij was geen gluurder. Dat mensen afspraakjes maakten die het daglicht misschien niet konden verdragen, ging hem niets aan.

Toen hij langs de auto kwam, kon hij zich niet beheersen en wierp een zijdelingse blik op de bestuurdersplaats. Er zat een man, alleen. Terwijl Kjetil zijn blik weer afwendde, zag hij dat de man zijn gezicht langzaam naar hem toedraaide, alsof hij had zitten slapen en was gestoord in zijn slaap. Kjetil knikte hem toe, riep Makker en liep verder. Hij keek op zijn horloge. Kwart voor acht. Dat was wel een vreemd tijdstip om een dutje te doen. Hier klopte iets niet...

Kjetil Dahle was niet bang voor het donker, maar nu be kroop hem toch een gevoel van onbehagen. Onder het lopen draaide hij zich opnieuw om; het liet hem niet los. Er stak iets uit de uitlaat. Hij bleef staan. Het zag eruit als... een slang. Kjetil slikte en liep een stukje naar de kant van de weg om beter te kunnen kijken. Het was inderdaad een slang. Die vanuit de uitlaat liep langs de zijkant van de auto naar het raam aan de passagierskant.

Kjetil begon over zijn hele lichaam te trillen toen het tot hem doordrong wat hier aan de hand was. Wat moest hij nu in 's hemelsnaam doen? Verder lopen en doen alsof er niets aan de hand was? Dat kon hij voor zijn fatsoen niet maken. Maar hij waagde het evenmin de slang los te trekken en de man te vragen daar weg te gaan. Mensen die zelfmoord wilden plegen, dachten niet helder na. Ze wilden gewoon sterven, en als iemand hen probeerde tegen te houden, voelden ze zich bedreigd. Wat als de man een mes in zijn auto had? Wat als hij agressief werd?

Kjetil vermande zich. Dit was zijn zaak niet. Hij moest de politie bellen.

Hij keek om. Hij kon het niet hier doen, waar de man hem kon horen; dan zou hij weggrijden en een andere plek zoeken. Het ging er juist om hem niet weg te jagen, maar hem tegen te houden en hulp te bieden.

Hij moest teruggaan naar zijn auto en daar opbellen. Doen alsof hij iets was vergeten, dan zou de man geen argwaan krijgen. Maar hij moest zich haasten, de man kon elk moment het bewustzijn verliezen. Kjetil voelde dat er plotseling een onredelijke verantwoordelijkheid op zijn schouders rustte. Als hij nu één fout maakte, zou er een mens sterven.

Hij loodste een teleurgestelde Makker de achterbak in, ging achter het stuur zitten en toetste met trillende vingers 112 in. Terwijl hij wachtte tot er werd opgenomen, boog hij zich voorover om er zeker van te zijn dat hij uit het zicht was.

‘Politie!’

‘Hallo hallo, u spreekt met Kjetil Dahle, ik ben op Korsneset. Er staat hier een man op het punt zelfmoord te plegen! U moet komen! Meteen!’ Zijn stem gierde.

‘Mag ik vragen, hoe is de situatie precies?’ De politieman aan de andere kant van de lijn klonk rustig en beheerst.

Kjetil deed wat hem gevraagd werd.

‘Juist. Bel je vanaf dit nummer...?’ De politieman las zijn nummer op.

‘Ja, dat klopt.’

‘Juist. Blijf alsjeblieft waar je ben. Wij bellen zo meteen terug.’

Met een kreungeluid hing Kjetil op.

Hij ging rechtop zitten en wierp een schuine blik door het achterraam. De Toyota stond er nog, als een spookauto in het schemerdonker, omgeven door de hoge dennen. Hij huiverde. De bomen begonnen hun contouren te verliezen en zagen er opeens zwart en dreigend uit, alsof ze duistere geheimen verborgen onder hun lage takken.

Hij vermande zich en probeerde helder na te denken: het politiebureau in het stadsdeel Fana lag vlak bij de kerk van Fana, tien kilometer verderop. Hoe lang was het daarvandaan rijden? Tien minuten met loeiende sirenes? Ja, zoiets moest het wel zijn. En in de tussentijd moest hij het alleen zien te redden, diep in het sparrenwoud, vele kilometers verwijderd van de bewoonde wereld! Misschien zou hij straks de dood wel in de ogen kijken! O god, o god! Hij onderdrukte een snik. Waarom was hij hier eigenlijk naartoe gegaan?

Zijn mobiele telefoon ging over.

‘Hallo!’ Zijn stem klonk nu nog wanhopiger.

‘Kjetil Dahle?’

‘Ja, klopt.’

‘Met de politie. We hebben de dichtstbijzijnde patrouille gewaarschuwd, die zich bij Flesland bevindt. Ze zijn onderweg.’

‘Flesland? Ja, maar...’ Kjetil slikte. Het vliegveld lag nóg tien kilometer verder weg. Dan moest hij het niet tien, maar twintig minuten alleen uithouden, misschien nog wel langer. Hij wreef met de rug van zijn hand over zijn voorhoofd. Die werd kleddernat en hij veegde hem af aan zijn jas. De vlammen sloegen hem uit. ‘Maar... maar het politiestation in Fana kan toch wel mensen sturen?’

‘Fana is op deze tijd van de dag onbemand.’ De politieagent bleef rustig. ‘We komen zo snel mogelijk.’

‘Ik kan dit niet alleen aan!’ In Kjetils stem klonk nu paniek door. ‘Ik heb hulp nodig! Wat moet ik doen?’

‘Niemand verwacht dat je jezelf aan gevaar blootstelt,’ antwoordde de politieagent. ‘Maar mocht het je lukken hem tegen te houden, dan zou dat mooi zijn. Als je de ramen kunt inslaan, zodat hij lucht krijgt, doe dat dan, maar alleen als er geen risico aan verbonden is. Dat moet je zelf inschatten, oké?’

‘Ja, oké.’ Kjetils stem trilde. ‘Komen jullie dan alsjeblieft zo snel mogelijk.’
‘Dat doen we, de patrouille is onderweg. Sterkte.’

De verbinding werd verbroken.

Kjetil haalde diep adem. Nu stond hij voor de uitdaging van zijn leven. Zijn handen trilden zo, dat het hem moeite kostte zijn mobiele telefoon in zijn zak te krijgen. Hij stapte met wankele benen de auto uit en struikelde in de richting van de Toyota.

Zware wolken dreven langs de hemel. De wind deed de boomtoppen suizen. De bomen schuurden in het donker tegen elkaar ssn en maakten onbestemde geluiden. Onheilspellende geluiden, die tegelijkertijd overal en nergens vandaan kwamen. Hij vermande zich en klopte op het zijraam. Hij kon het niet gewoon maar nalaten en verder leven zonder het te hebben geprobeerd. Zijn hartslag dreunde als donderslagen in zijn oren. Misschien had hij wel zo lang getreuzeld dat de man al dood was. Eventjes hoopte hij daarop, zodat de druk van hem af zou vallen, maar toen draaide de man zich naar hem toe en het raam gleed met een zoemend geluid naar beneden.

‘Is er iets?’

De uitlaatgassen kwamen als een muur op Kjetil af en drongen zijn neusgaten binnen. De man was in de dertig, gladgeschoren en hij had een kale kruin. In het halfdonker ving Kjetil een glimp van zijn gezicht op.

‘Ik vroeg me af...’ Kjetil bedacht zich. Hij moest hem tegenhouden, doen alsof hij niet zag waar hij mee bezig was, proberen tijd te rekken. ‘Heb je hier anderen gezien die zijn gaan wandelen?’

‘Nee.’

‘Ga jij wandelen?’

‘Nee.’

Kjetil probeerde te glimlachen. Hij hoopte dat de man niet zag hoe bang hij was. Dat zijn oog niet viel op het zweet dat op zijn voorhoofd parelde. ‘Dat is jammer, ik dacht dat je misschien met me mee wilde. Saai om in je eentje te wandelen, toch? Vooral nu het donker begint te worden.’

‘Kan zijn.’ De man kreeg een hoestbui. Hun blikken ontmoetten elkaar. Het was niet langer mogelijk om te doen alsof. ‘Ga weg,’ zei hij in het dialect van Voss. Zijn stem was mat en krachteloos, maar er zat toch een waarschuwendende ondertoon in.

‘Dat kan ik niet.’ Kjetil legde allebei zijn handen op de rand van het raam. De man drukte op het knopje om het raam te sluiten, maar het raam bewoog niet. Kjetil voelde het glas in zijn handpalmen snijden.

‘Laat los.’ De man begon op zijn handen te bonken. ‘Weg daar! Zorg dat je hier vandaan komt! Ga weg ... voor het te laat is!’

Kjetil versterkte zijn greep. Zijn hoofd was opeens ongelofelijk helder, alsof de onmenselijke uitdaging reserves in hem wakker riep waarvan hij niet wist dat hij ze bezat. Een oneindig aantal mogelijkheden raasde door hem heen en werd weer verworpen. Het stond hem kristalhelder voor ogen

dat er maar twee dingen telden: de daad van de man voorkomen en hem tegenhouden tot de politie kwam.

Nuchter redeneerde hij als volgt: als hij het raam kon openhouden tot de politie kwam, dan zou de man genoeg lucht krijgen om te overleven. Hij was nu al zo verdoofd dat hij geen gevaar vormde, dat merkte Kjetil aan de krachteloze klappen op zijn handen. Nu was het de kunst om de tijd door te komen. Maar waar moest hij die twintig minuten over praten? Het weer? Kjetils hart bonkte.

De man draaide zich naar hem toe. Er was plotseling angst in zijn blik te zien. 'Je... bent in gevaar. Maak dat je wegkomt... voor het te laat is. Rennen!' Het laatste woord kostte hem moeite.

Kjetil zei niets. Wat bedoelde hij? De man keek merkwaardig bang voor iemand die had besloten dat hij dood wilde. Zou het niet natuurlijk zijn dat er een innerlijke rust over je kwam als je zover was gekomen? Vreemd. Kjetil verbaasde zich erover.

'Te laat? Eh... wat be...?'

Een geluid achter hem maakte dat hij zich omdraaide. Hij ving een glimp op van een schaduw en zag een snelle beweging; toen lag hij opeens op de grond. Het volgende moment zag hij het autoraampje weer zachtjes dicht glijden, daarna werd alles zwart.

Hoofdstuk 2

De gammele Volvo V70-dienstwagen van het politiedistrict Hordaland trok over de busbaan van de Flyplassveien richting centrum op. De agent achter het stuur drukte op een knopje, waarna de sirenes begonnen te loeien. Hij schakelde naar de vijfde versnelling, gaf vol gas en concentreerde zich met starre blik op de weg voor hem. Tijdens het uitrukken vereiste het schemerdonker extra alertheid. Hij wierp korte, waakzame blikken op de snelheidsmeter: 110 - 120 - 130 - de naald passeerde de 140.

Hij verminderde de druk op het gaspedaal en glimlachte gehaast naar zijn passagier, een forse man van in de vijftig, met een stevige baard en krullend, slordig haar. 'Het spijt me, commissaris Vik,' zei hij. 'Dat wordt een omweg, ben ik bang.'

Op het verweerde gezicht van zijn medepassagier brak een vriendelijke glimlach door. 'Het zij zo, Sjur,' antwoordde hij met een donker, bulderend stemgeluid. 'Laten we zorgen dat we deze zelfmoord voorkomen, dan kun jij me daarna brengen waar ik heen moet.'

Commissaris Ole Vik observeerde zijn jonge politiecollega. Het was een kleine vijf minuten geleden dat de agent hem van Flesland had opgehaald. Ze hadden elkaar nooit eerder ontmoet, maar de commissaris wist al dat deze agent Sjur Fosse heette, samenwoonde en dat hij twee jaar achter de rug had als politieagent.

De commissaris hield zich aan het handvat van de deur vast, terwijl de agent de auto de rotonde bij Sandsli over zwenkte. Warm rubber op nieuw asfalt zorgde voor een crescendo van geluid. Het rijden vereiste nu zoveel concentratie van de agent dat het gesprek simpelweg ophield. Ole Vik moest zich opnieuw vasthouden toen ze over een heuvel reden en vervolgens steil naar beneden gingen.

Aan de voet van de heuvel namen ze bij de rotonde de afslag naar rechts. Ole zag een bord dat aangaf dat ze richting Fana reden. Dat zei hem niets, want hij was hier niet bekend. Hij had veel om over na te denken. Morgen zou een beslissende dag voor hem zijn. Hij wist dat de benoemingscommissie eerder op de dag haar keuze had gemaakt, maar hij had geen idee wat de uitslag was. Hij nam aan dat hij daarom misschien naar het politiedistrict Hordaland in Bergen was geroepen. Zijn meerdere, hoofdcommissaris Jorid Steine, zou ook aanwezig zijn. Zij had hem verzocht er het zwijgen toe te doen. Hij had haar gevraagd wat er op de agenda stond, maar als antwoord gekregen: 'Zorg dat je er morgen om twaalf uur bent, dan hoor je het.'

Hij was ervan overtuigd dat het met zijn toekomst te maken had. Of hij tot commissaris van het nieuwe, grote politiedistrict werd benoemd of niet. Het besluit was genomen, maar hij had nog niets gehoord. Dat was verontrustend. Had hij inmiddels niet iets moeten horen als hij de baan had gekregen?

Bij de kerk in Fana sloegen ze rechtsaf richting Krokeide. Ole meende de naam te herkennen. Woonde zijn zus daar niet? Hij haalde een papiertje uit zijn binnenzak, hield het voor zich en tuurde er met geknepen ogen naar. In het schemerdonker kon hij maar net het adres lezen: Krokeideveien 663. Ook toevallig. Zijn collega zou hierna niet ver om hoeven te rijden.

Ole stopte het papiertje terug in zijn zak en pakte zijn mobiele telefoon.

Tone nam bijna meteen op: 'Hé, Ole.' Haar stem klonk helder en optimistisch.

'Eh... met Ole.'

'Ja, dat zie ik toch, sufferd.'

Hij lachte. 'Ik bel even om te zeggen dat ik wat later ben. Kunnen jullie nog wachten?'

'Wordt het zó laat dan?'

'Nee dat niet, maar het valt moeilijk in te schatten.'

'Dan zullen we proberen het vol te houden.' Ze lachte. 'Tot die tijd ga ik in Georgs armen van een whisky puur genieten.'

Ole slikte en hing op. Hij was in de verleiding gekomen om te zeggen dat ze dat in ieder geval níet moest doen, maar dat had hij al lang opgegeven. Het was een pijnlijke ervaring geweest om in te moeten zien dat hij iemand die hem zo na stond niet kon helpen. Destijds had Tone geleefd zoals ze wilde, wild en onhandelbaar. Nu had ze hem een duidelijk signaal gegeven dat ze ook deze keer niet wenste dat hij zich ermee zou bemoeien.

Het maakte hem nerveus dat hij Georg zou ontmoeten. Hij wist niets van die man. Hij wist niet eens meer erg veel van zijn jongere zus. Ze hadden na al die jaren heel wat bij te praten.

Het was allemaal een maand geleden begonnen met een email van Tone. Die had hij beantwoord, een beetje voorzichtig, want hij had niet geweten waarom ze weer contact wilde, juist omdat zij degene was geweest die steeds met hem had gebroken. Maar er was een soort email-dialoog ontstaan, en ze waren het erover eens geworden dat hij de eerstvolgende keer dat hij in Bergen was op bezoek moest komen. Nu had die gelegenheid zich aangediend.

Aan de rechterkant dook plotseiling het uitzicht over de fjord op. Dat trok Oles aandacht en bracht hem weer terug tot de realiteit.

‘De Fanafjord,’ lichte Sjur toe. ‘Daar aan de andere kant liggen de strandpaleizen te kust en te keur. Jebesen, Odfjell, Mohn, Rieber, Økland - you name it.’

Ole antwoordde met een grom. Hij keek naar de snelheidsmeter: 110. Ze reden nog net niet te hard, maar ze hadden dan ook haast.

‘Is het nog ver?’

‘Ongeveer...’ De agent viel stil terwijl hij de Volvo een bocht door stuurde. ‘Ongeveer vijf minuten, denk ik. Zoiets.’

‘Mooi.’ Ole moest zich weer vasthouden. ‘Dan is er nog hoop dat we op tijd komen.’

‘We zullen zien,’ klonk het laconiek.

Ole wilde antwoorden, maar het geruis van de politieradio kwam ertussen. Een vrouwenstem vulde de auto. ‘Drie-vijf aan Bravo drie-twee.’

‘O - dat zijn wij.’ Sjur strekte zich uit naar de microfoon aan het plafond. ‘Bravo drie-twee hier.’

‘Bericht is als volgt: ambulance onderweg. Komt waarschijnlijk een paar minuten na jullie aan.’

‘Bericht ontvangen.’

Sjur ging weer naar achteren zitten. ‘Godzijdank, dan hoeven we niet aan dat lijk te pikken,’ klonk het, gevolgd door een schel gelach. ‘Ik heb nooit kunnen wennen aan die smeerlapperij.’

Ole moest lachen om zijn Bergense manier van spreken, maar hij vond het wel wat platvloers. Hij stond op het punt erop te reageren, maar zag ervan af. Ze zouden straks toch elk hun eigen weg gaan.

In de bocht naar de veerkade van Krokeide sloegen ze rechtsaf richting Korsneset. Het laatste gedeelte van de rit ging door het bos, over een grindweg vol gaten. Sjur zette de sirenes uit en manoeuvreerde de Volvo zacht vloekend langs de gaten.

‘Deze onverharde weg is van het leger,’ verzuchtte hij. ‘Het rijkste land ter wereld heeft niet eens genoeg geld om zo’n belangrijke weg te onderhouden.’

‘Misschien wil Defensie het geld liever aan kanonnen besteden,’ antwoordde Ole afwezig.

Zijn collega lachte hard. 'Was het maar waar.'

Ole klampte zich vast aan zijn stoel. De weg was smal, nauwelijks breder dan de auto, maar Sjur bleef even hard rijden. Ole voelde zich net een kaartlezer in een rallyauto waarin hij van de ene naar de andere kant werd geslingerd. De agent was een goede chauffeur, maar hij sprong niet erg zorgvuldig met de auto om. Telkens wanneer er een wiel in een gat schoot en de vering van de Volvo de klap niet opving, had Ole het gevoel alsof het onderstel door de vloer heen kwam en hem van achteren raakte. Hij deed een schietgebedje dat de auto niet uit elkaar zou vallen voordat ze aankwamen; gelukkig werd het verhoord. Ze gingen een bocht om en reden de heuvel af, waar de weg uitkwam op een grote parkeerplaats.

Fosse draaide de parkeerplaats op en stopte. Er stond een lege Audi A6 Avant. Verderop werd het bos verlicht door de koplampen van een andere geparkeerde auto. De wind ruiste door de bomen en het licht zond schaduwen uit in het donker.

'Daar hebben we 'm!'

In een mum van tijd waren ze bij de Toyota. Ole forceerde de deur aan de kant van de bestuurder. De uitlaatgassen walmden als een verstikkende muur op hem af. Naar achteren geleund achter het stuur zat een man in de dertig, die leek te slapen. Ole voelde zijn pols.

'Geen teken van leven!' riep hij, terwijl hij de man heen en weer schudde in een poging hem wakker te maken.

Hij had zich de moeite kunnen besparen. In twintig minuten had de koolmonoxide zijn werk gedaan. Eerst had die de man in een verraderlijke slaap laten wegglijden, daarna had hij langzaam maar zeker de zuurstof uit de hemoglobine in het bloed verdreven en een inwendige verstikking veroorzaakt. Eerst hadden de longen het afgelegd en vlak daarna het hart, dat nog even had doorgeklopt en toen was gestopt.

Ole wierp een snelle blik op hem. Hij had gelijkmatige, harmonische gezichtstrekken, alsof alle rust en vrede van de wereld op hem waren neergedaald. Lichtelijk extravagant misschien, met oorkingen en een glimmende kale kruin, maar hij leek in goede doen.

Er was nog hoop. Maar wilde de man het overleven, dan moest hij onmiddellijk zuurstof en borstcompressies krijgen. Ze konden niet op hulp wachten. Zoals zijn collega zo treffend had gezegd - ze moesten aan dat lijk pikken, zuurstof toedienen door middel van mond-op-mondbeademing en de koolmonoxide in het bloed door die zuurstof vervangen. Het hart weer op gang zien te krijgen.

De commissaris boog zich de auto in en schakelde de motor uit. 'Sjur, pak hem hier vast,' riep hij. 'We moeten hem uit de auto halen en gaan reanimeren.'

Ze tilden hem eruit en legden hem voorzichtig op de grond.

'Ben je bekend met hart-longreanimatie?' Ole wierp een korte vragende blik naar zijn jonge collega, die knikte.

‘Goed, jij doet de borstcompressies - ik doe de beademing. Eerst vijf keer beademing, aangezien het hier om verstikking gaat, daarna dertig compressies. Klaar?’

‘Ik ben er klaar voor.’

Ole ging op zijn knieën zitten, legde het hoofd van de man achterover en maakte de luchtwegen vrij. Hij plaatste zijn lippen over de mond van de man, kneep diens neusgaten dicht en blies langzaam in. De borstkas van de man kwam omhoog. Ole ging rechtop zitten, wachtte tot de borstkas weer was gezakt en herhaalde de beademing.

Toen hij klaar was, nam Sjur het over. Hij legde zijn handpalm op de borstkas en duwde er met gelijke tussenpozen op, terwijl hij hardop tot dertig telde. Daarna beademde Ole nog twee keer en nam Sjur het weer over. Ole bekeek de man. Geen reactie.

De ambulance arriveerde en de twee politiemannen trokken zich terug om het ambulancepersoneel erbij te laten. Ze stonden stilletjes toe te kijken hoe ze de man zuurstof probeerden toe te dienen en hoorden de krachtige stoot van de defibrillator die het hart elektrische schokken gaf.

‘Ze verdoen hun tijd,’ zei Fosse. ‘Hij is zo dood als een pier.’

De agent pakte de handset en drukte op de zendknop. ‘Bravo drie-twee alfa voor drie-vijf,’ zei hij door de microfoon. We hebben een grijze Toyota Corolla gelokaliseerd.’ Hij noemde het registratienummer op. ‘De bestuurder is buiten bewustzijn en wordt op dit moment door het ambulancepersoneel behandeld.’

Er kwam geruis uit de luidspreker. ‘Drie-vijf hier. Bericht ontvangen. We gaan het registratienummer na.’

Kort daarop was de stem van de vrouw uit de meldkamer terug: ‘Drie-vijf voor Bravo drie-twee alfa. De auto staat geregistreerd op de naam van Kai Flatvåg, freelance-journalist. Woont in Straumsgrend. Kan iemand vaststellen of hij de man is die in de auto is gevonden?’

‘Bravo drie-twee hier. Ik kom terug met nadere informatie.’

Terwijl de agent communiceerde met het politiebureau in het stadscentrum, noteerde Ole naam en nummer op een kladblok. Niet dat hij er iets mee te maken had - hij deed het bijna uit gewoonte. Hij keek om zich heen op de parkeerplaats, die uit een oneffen, versleten laag beton bestond. Hij vroeg zich af wat hier vroeger had gestaan. Een barak van de Duitsers? Een garage? Een opslagplaats? Een munitiedepot misschien? De mogelijkheden waren eindeloos.

De Audi trok zijn aandacht. De dure auto zag er als nieuw uit, en zag eruit alsof hij was neergesmeten, alsof iemand hem in allerijl had weggezet. Het hoefde niets te betekenen, maar zoiets wekte altijd Oles argwaan.

Hij draaide zich om naar Fosse, die net naar hem toe kwam. ‘Er was toch iemand die aangifte heeft gedaan?’ vroeg hij.

Sjur knikte. ‘Ja, een wandelaar. Dat is vast zijn auto. Ik zal het bij de meldkamer nagaan.’

Hij pakte de handset weer. 'Bravo drie-twee alfa aan drie-vijf. Er staat hier een vrij nieuw model Audi A6 Avant.' Hij las het nummer op. 'Kunnen jullie het registratienummer en automerk nagaan van de persoon die opbelde om aangifte te doen?'

'Drie-vijf hier. Stand-by.' Het was even stil, daarna was de centrale weer terug: 'De auto staat geregistreerd op naam van Kjetil Dahle, dezelfde persoon die aangifte deed. Woont op Krokeideveien 661. Heeft hij een verklaring afgelegd?'

'Negatief. De persoon bevindt zich niet op de plaats delict.'

'We zullen hem opbellen en jullie inlichten.' Het geruis van de politieradio hield op.

'Waar kan hij zijn?' Ole stelde de vraag aan niemand in het bijzonder, terwijl hij om zich heen keek.

Sjur haalde zijn schouders op. 'Hij wilde gaan wandelen. Hij is vast gewoon verder gelopen.'

'En heeft zomaar een stervende achtergelaten?' Ole wierp hem een sceptische blik toe.

'Mensen zijn raar. Je kunt nooit weten hoe ze reageren. Misschien kon het hem niets schelen.'

'Nee, misschien niet...'. Ole boog zich voorover keek in de auto. 'In dit soort Audi's knippert het rood in het zijraam als de auto op slot is,' zei hij. 'Zie jij een rood knipperlichtje?'

'Nee.'

'Dan is de auto niet op slot,' stelde Ole vast. Hij aarzelde even en trok aan de hendel van het portier; de deur ging open. 'Zie je wel?'

Hij deed de deur weer dicht. 'Wie laat er nou een auto van meer dan een half miljoen kronen achter zonder hem op slot te doen?'

'Weet ik veel. Misschien is die vent wel zo'n yup.' Op Sjurs gezicht verscheen een grijns. 'Yuppen zal alles worst wezen. Daar staan ze om bekend.'

Ole moest glimlachen. 'Ja, daar zeg je wat. Maar denk je in dat geval dat hij de moeite zou hebben genomen de politie te bellen?'

Sjur begon te twijfelen. 'Misschien vond hij dat hij het zijne wel had gedaan en dat de samenleving verantwoordelijk was voor de rest. Misschien was de man al dood. Onmogelijk te zeggen.' Hij keek om. 'Hier is hij in ieder geval niet.'

'Nee, en dat is vreemd.' Ole liep om de auto heen en keek door de raampjes. De auto zag er netjes uit en er zat geen sleuteltje in het contact. Een lege vervoersbox voor een hond vulde de helft van de bagageruimte. Zijn handen jeukten om de leiding over te nemen, maar hij kwam uit een ander politiedistrict en moest ervoor oppassen dat zijn inmenging binnen de perken bleef.

Ole draaide zich om. 'Hoe gaat het met onze zelfmoordkandidaat, denk je?'

Sjur volgde zijn blik. 'Slecht, zo te zien.'

Het ambulancepersoneel kwam de brancard aanrollen. Het lichaam was bedekt met een laken. Een van de in het wit geklede mannen schudde grimmig zijn hoofd toen ze hortend en stotend over de oneffen grond voorbij kwamen. Woorden waren overbodig. Ze waren te laat gekomen.

Vlak daarna berichtte de meldkamer van het politiebureau in het centrum dat de mobiele telefoon van Kjetil Dahle óf uit stond, óf geen bereik had.